

Bijlage bij Statenbrief

Datum

22 februari 2019

Zaaknummer

2019-002417

Blad

1 van 4

Onderwerp

Uitkomsten inventarisatie tekorten jeugdzorg Gelderse gemeenten 2019

Portefeuillehouder

Jan Markink

Duiding overzicht financiële situatie Gelderse gemeenten en jeugdzorg.

Op pagina 3 van deze bijlage vindt u een overzicht waarin aan de linkerkant het oordeel is weergegeven dat door ons college is vastgesteld naar aanleiding van de financiële situatie van de gemeente bij begroting 2019. Dit oordeel wordt opgesteld op basis van bijvoorbeeld de structurele exploitatieruimte, het weerstandsvermogen en de Grex positie. Deze oordelen zijn in de begrotingsbrieven gedeeld met de gemeenten.

In de rechterkolom vindt u de inschatting van de gemeente of er sprake is van een tekort op de jeugdzorg in 2019. Hierbij is de opgave van de gemeente gevolgd. Deze kolom is enigszins arbitrair. Hieronder leest u waarom.

Vrije beleidskeuze van gemeente

Gemeenten zijn vrij in hun beleidskeuzes omtrent de jeugdzorg en de methodiek van budgetbepaling. Een aantal gemeenten heeft aangegeven het budget voor jeugdzorg aangevuld te hebben vanuit de algemene middelen. Het feit dat een gemeente een tekort op jeugdzorg verwacht kan daardoor te maken hebben met beleidskeuzes of onvoldoende begroot budget zonder dat hieraan de conclusie kan worden toegedicht dat de gemeente problemen heeft in de financiering van de jeugdzorg.

Budgetten zijn niet meer specifiek/geoormerkt:

Door veel gemeenten wordt niet specifiek bijgehouden welke budgetten voor jeugdzorg zijn en welke voor andere taken binnen het sociaal domein. Hierdoor is voor veel gemeenten het niet mogelijk geweest om aan te geven of er sprake is van een verwachte budgetoverschrijding op jeugdzorg voor 2019 en/of hoe hoog deze zal zijn. De kosten die gemeenten maken zijn nog redelijk eenduidig vast te stellen, maar om te bepalen of er sprake is van een tekort moeten deze kosten worden afgezet tegen een beschikbaar budget. Gemeenten zijn vrij in het bepalen van de hoogte van hun budget voor jeugdzorg. Veel gemeenten bepaalden t/m begroting 2018 de hoogte van de budgetten vaak aan de hand van de daarvoor geoormerkte gelden vanuit het gemeentefonds. Met ingang van 2019 is een groter gedeelte van de geoormerkte gelden overgeheveld naar het ongeormerkte geld uit het gemeentefonds, waaronder de gelden voor jeugdzorg. Kortom het gaat om vrij inzetbaar geld.

Datum
22 februari 2019

Zaaknummer
2019-002417

Blad
2 van 4

Hierdoor is er geen betrouwbare relatie meer vast te stellen tussen het geld dat gemeenten krijgen voor jeugdzorg en de verwachte uitgaven en daarmee dus het budget in de begroting 2019. Als gevolg hiervan hebben veel gemeenten aangegeven wat hun tekort is op het gehele sociaal domein. Dit zorgt voor een vervuiling van de gebruikte gegevens. Ook zijn er veel gemeenten die het begrip ‘tekort’ hebben ingevuld als de verhoging van hun budget in 2019 ten opzichte van 2018. We zijn als toezichthouder uitgegaan van de opgaven van de gemeenten, maar als gevolg van de genoemde redenen zijn deze niet uniform en vergelijkbaar.

Beperkingen in de Planning & Control cyclus

In het overzicht hiernaast ziet u veel grijze vlakken. Dit komt omdat begroten een continu proces is. De meeste gemeenten stellen pas in het voorjaar voor het eerst hun begroting bij. Het kan zijn dat op dit moment de gemeente (nog niet) in de gelegenheid is iets over het tekort te zeggen. Enkele gemeenten die ervoor hebben gekozen hun raad tussentijds en buiten de gebruikelijke P&C- cyclus om te informeren of gemeenten die een verhoging van het budget bij de primaire begroting 2019 ten opzichte van 2018 kenmerken als een tekort kunnen daardoor een kwalificering rood of oranje hebben.

Begroot versus realiteit

Wij brengen geraamde kosten in beeld. In de zomer van 2020 zullen de daadwerkelijke kosten die de gemeenten gemaakt hebben beschikbaar zijn. Tot die tijd kunnen bijstelling van het beleid of andere ontwikkelingen nog veranderingen veroorzaken in het verwachte tekort. Veel gemeenten hebben bezuinigingen en taakstellingen opgenomen op de jeugdzorg. Het wel of niet realiseren van deze doelen kan nog een grote impact hebben op de uitkomst van de tekorten aan het einde van 2019.

Tekort jeugdzorg niet automatisch financieel probleem

Als toezichthouder toetsen wij of de totale begroting reëel en sluitend is en niet of de individuele budgetten sluitend zijn. Dit hangt nauw samen met de eerdergenoemde vrije beleidskeuze van de gemeente. Eventuele tekorten binnen de jeugdzorg vertalen zich dus niet automatisch in een slechte financiële staat van de gemeente. Gemeenten sturen op totaalniveau een positief begrotingsresultaat.

Landelijk onderzoek

Omdat de relatie tussen de financiële gesteldheid van de Gelderse gemeenten enerzijds en de kosten van de jeugdzorg anderzijds niet eenvoudig vast te stellen is, kijken we uit naar het onderzoek van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In dit onderzoek wordt dieper ingegaan in aard van de kosten. Indien er een landelijk beeld gecreëerd kan worden of er sprake is van een kostenstijging in de jeugdzorg, kan het Ministerie van Binnenlandse Zaken hier samen met VNG een oplossing voor vinden. De Gelderse gemeenten zijn in de commissie financiën goed vertegenwoordigd door de wethouders uit Nijmegen, Apeldoorn en Ede.

Datum

22 februari 2019

Zaaknummer

2019-002417

Blad

3 van 4

	Begroting 2019	Tekort jeugdzorg
Aalten		
Apeldoorn		
Arnhem		
Barneveld		
Berg en Dal		
Berkelland		
Beuningen		
Bronckhorst		
Brummen		
Buren		
Culemborg		
Doesburg		
Doetinchem		
Druten		
Duiven		
Ede		
Elburg		
Epe		
Ermelo		
Harderwijk		
Hatterij		
Heerde		
Heumen		
Lingewaard		
Lochem		
Maasdriel		
Montferland		
Neder-Betuwe		
Nijkerk		
Nijmegen		
Nunspeet		
Oldebroek		
Oost Gelre		
Oude IJsselstreek		
Overbetuwe		
Putten		
Renkum		
Rheden		
Rozendaal		
Scherpenzeel		
Tiel		
Voorst		
Wageningen		
West Betuwe		
West Maas en Waal		
Westervoort		
Wijchen		
Winterswijk		
Zaltbommel		
Zevenaar		
Zutphen		

Oordeel financiële positie	Budget jeugdzorg.	
Onvoldoende	3	6 Tekort
Matig	29	22 Tekort, maar dekkingsplannen
Voldoende	18	10 Geen tekort
n.v.t.	n.v.t.	13 Gemeente is bezig met bepaling.

Datum

22 februari 2019

Zaaknummer

2019-002417

Blad

4 van 4